

TRILATERAL VERDA

LES ESQUERRES QUE ES PINTEN DE «VERD»

SANTIAGO VILANOVA →
PERIODISTA I CONSULTOR AMBIENTAL

Si considerem el paper dels mitjans de comunicació, que sempre han silenciats tot tipus d'informació i seguiment sobre el procés de formació d'una força política verda autònoma dels partits tradicionals, la nostra aspiració era una pura il·lusió. Tanmateix, tot i aquestes clares adversitats vam anar contracorrent i vam crear el 1983 el partit Alternativa Verda, que ràpidament es va convertir en la primera organització extraparlamentària.

La veritat, però, es que hem pagat car l'haver-nos avançat 30 anys en la fundació d'aquest grup de pressió. Quan va arribar el moment «políticament correcte» d'instaurar a Catalunya un espai d'ecologia política –per interessos fins i tot del propi mercat econòmic–, els mateixos que ens van menystenir van fer seva la bandera de l'ecopacifisme. Comunistes, especialment els comunistes d'Iniciativa per Catalunya, i socialistes van apropiarse del nostre treball i de la nostra lluita.

LES IMPOSICIONS DE LA INTERNACIONAL VERDA

«A l'esquerra del PSOE no hi quedarà res.» Ho deia Alfonso Guerra, segona personalitat política del PSOE durant el transfranquisme; l'home, que simpatitzava amb les causes ecologistes iniciades a les assemblees de Valsain i Cercedilla (1977) i Daimiel (1978) –on es creà la Federació del Movimiento Ecologista–, era amic del mafiós Nerio Nessi, a qui va condecorar amb la Creu d'Alfonso X el Sabio (potser pels ajuts financers que va rebre el PSOE durant la clandestinitat) i va impedir que es creés una força autònoma ecologista a l'Estat espanyol tot optant per integrar tots els «verds» amb aspiracions de fer carrera política ràpida. (Guerra va ser responsable del meu acomiadament com a director de la revista *Actual*, i de l'editor Eliseo Bayo, el 1982, molest per la línia crítica i ecologista que hi havíem impulsat.)

En aquelles primeres trobades del moviment ecologista i antinuclear de l'Estat espanyol ja es va entreveure la voluntat d'intervencionisme i de centralisme dels partits d'esquerres, amb un menyspreu total per les nostres idees i estructures confederals. Els ecologistes bascos ho van entendre ràpidament, van deixar d'anar a les reunions i es van vincular, finalment, al moviment abertzale i antinuclear d'Euskal Herria. Els catalans, aparentment més

Durant els anys vuitanta i noranta, els partits d'esquerres van mirar l'ecologia política sorgida del Moviment Ecologista Català (MEC) amb total escepticisme. Els resultava inversemblant que personalitats i grups autònoms, no militants en els partits resultants dels pactes de la Moncloa, poguessin crear un nou espai ideològic i disposar d'una base de suport electoral. Amb els mecanismes d'accés a la política –listes tancades i finançament acordat per la banca– el nostre objectiu de crear un partit polític ecologista que aspirés un dia a cogovernar era una utopia.

ELS ECOLOGISTES «DE DEBÒ» –SAURA, BOADA, MAYOL, HERRERA, ROMEVA– HAN ACONSEGUIT SILENCIAR L'ECOLOGIA POLÍTICA HISTÒRICA DEL MAPA CATALÀ.

dialogants i pactistes, vam continuar optant per un escenari confederal que va acabar com el rosari de l'aurora.

Les llistes conjuntes en diverses ocasions, tant en les eleccions al Parlament Europeu com al Congrés i al Senat espanyols, no van abastar mai representació. Una de les raons estratègiques d'aquest fiasco l'hem de trobar en la federació europea de partits verds (The European Greens, 1984-2004), que mai no va acceptar una confederació de partits ecoregionalistes o econacionalistes com a representació diversa de l'Estat espanyol. Aquesta federació està encara dominada per excomunistes –especialment alemanys–, ecologistes xovinistes –especialment francesos– i per dirigents d'extrema esquerra, com el cas dels maltesos. Mai no ens hi han acceptat com a catalans i com a fundadors del primer partit verd de l'Estat espanyol.

Els nostres aliats en els Die Grünen, sensibles al tema nacional, com la malaurada Petra Kelly o Alfred Horn, van quedar arraconats i la política internacional dels verds va restar sota control de personalitats dogmàtiques i insolidàries com Sara Parkin, del Green Party anglès, l'argentí Juan Behrend, cosecretari del Grup Verd al Parlament Europeu (personatge que requeriria una biografia per la seva capacitat conspirativa), Arnold Cassola, d'Alternativa Demokratika de Malta o la italiana Monica Frassoni. Paradoxalment, tots els inconvenients per homologar la històrica Alternativa Verda van ser facilitats per als excomunistes d'Iniciativa per Catalunya. I ara, mentre els Verds Europeus donen suport entusiasta al Tractat de la Unió, ICV hi vota en contra. Com pot ser una visió tan radicalment diferent entre veritables ecologistes?

Dany Cohn-Bendit i Joshka Fischer, les actuals vedets exroges dels verds alemanys, han esdevingut els enemics de qualsevol

posició ecologista que reivindiqui les nacionalitats i els pobles d'Europa. Lliurats al servei i els objectius de la socialdemocràcia, han estat els gestors de la claudicació del Partit Verd Europeu, fundat a Roma el 2004, i l'acceptació del tractat d'Euratom que consolida la nuclearització civil i militar del continent.

EL CAS CATALÀ

A Catalunya, la manipulació de l'espai polític ecologista ha estat més greu i esperpèntica. Els antics comunistes del PSUC s'autoproclamen ecosocialistes i verds de tota la vida, sense cap tesi ideològica que expliqui a fons aquest gir. Ni tan sols recullen l'herència marxista-ecologista de Manuel Sacristán o de Wolfgang Harich (*Comunisme sense creixement?*). Quins són, doncs, els seus antecedents teòrics? No ho sabem. No contesten.

D'una altra banda, exmilitants marxistes-leninistes de Nacionalistes d'Esquerra (NE) van realitzar una operació per convertir-se també en verds i aliar-se primer amb IC i després amb el PSC, seguint les traces d'altres comunistes andalusos que trobaren en l'ecologisme l'oportunitat d'esdevenir diputats en aliar-se electoralment amb el PSOE, com és el cas de Francisco Garrido.

Altres ex de NE van intentar fer arribisme amb ERC, gràcies a la col·laboració de Jordi Portabella, sempre disposat a donar un cop de mà a qui es declarava anti Alternativa Verda, organització que sempre ha fet ombra als dirigents republicans per la nostra capacitat i trajectòria ètica. Un nou fiasco, doncs, per a oportunistes com Maria Olivares i Roser Veciana, esdevingudes primeres diputada i regidora pseudoecologistes, respectivament, a l'Ajuntament de Barcelona i al Parlament gràcies al suport d'IC.

El PSC, gelós de l'estratègia verda engegada pels excomunistes, i en no voler alguns dels seus militants ambientalistes,

com Jordi Sargatal, jugar la carta política, pacten amb Els Verds-Opció Verda, un grupúscul familiar dirigit per Joan Oms, exmilitant comunista, de NE i del Moviment d'Esquerra Nacionalista (MEN), els quals li faciliten col·locar el símbol antinuclear en els cartells de les darreres campanyes electorals socialistes. Però tampoc no se'n surt i Opció Verda es queda sense acta de diputat i amb un pam de nas.

Qui guanya la batalla de l'apropiació del patrimoni històric de l'ecologisme català és la gent d'ICV. Ells ocupen avui la tasca feta per Josep Puig, exregidor ecologista de Ciutat Sostenible a l'Ajuntament de Barcelona de 1995 a 1999. El cofundador d'Alternativa Verda va introduir les Agendes 21 a Catalunya, l'ordenança solar i ecoprojectes com les plantes de biogàs. Puig, un dels experts en energia més rellevants del país, havia optat al principi per pactar amb IC, però en va resultar «escaldat» i posteriorment injustament vilipendiat. La seva «culpa» va ser defensar públicament l'autonomia de l'ecologisme català.

Així hem arribat a la situació actual, on l'ecologisme polític ha quedat en mans de dirigents com Joan Saura, Joan Boada, Imma Mayol, Raül Romeva i Joan Herrera, que se senten feliços de cogovernar amb un model econòmic i productivista totalment contrari a la veritable sostenibilitat. A l'ecologisme català independent no li queda altra solució que moure's per les catacumbes d'Internet i difondre les seves idees a les universitats i entre els moviments de base no alineats, lluny de qualsevol participació en el Govern, per trencar el boicot informatiu i institucional, tot esperant que un dia, si aquest arriba, noves estructures i formes de participació democràtica ens permetin sortir del túnel. O que noves generacions de dirigents polítics considerin i respectin la nostra tasca. Bo és que els pobles no oblidin aquelles i aquells que abnegadament els han servit. Proper capítol: **El capitalisme verd avança.**

